

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАКТИКУМ ЗІ СЦЕНАРНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ»

Проблема формування та розвитку особистості, здатної самостійно і творчо мислити не втрачає своєї актуальності. Існує потреба в забезпеченні психологічних умов вищої школи, що пов'язана з розвитком творчого потенціалу майбутніх фахівців, які можуть самостійно приймати рішення, швидко адаптуватися до змін та постійно самовдосконалюватися.

Формування творчих компетенцій студентів у своїх розвідках розглядали Г.Балл [1], В. Клименко [2], В. Моляко [3], В. Моргун [4], Н. Чепелева [5], С. Яланська [6].

Творчість – це завжди створення чогось нового на основі перетворення пізнаного – нового результату або оригінальних шляхів та методів його отримання. Творчість – це: відхилення від шаблону; оригінальність; ініціативність; наполегливість.

Розвиток творчих здібностей студентів успішно вирішує проблеми індивідуалізації та диференціації навчання, формування потреби у самореалізації, навичок самоаналізу та творчості, мотивів досягнення мети, вчить робити власні винаходи, відкривати нові факти в науці, допомагає юнакам та дівчатам долучитися до науково-дослідницької роботи, настільки необхідної для просування суспільства вперед [1, с. 64].

Під творчою компетентністю майбутнього фахівця, ми розуміємо найвищий рівень розвитку професійної компетентності, коли людина здійснює професійну діяльність на творчій основі стабільно і безперервно.

Структура розвитку творчої компетентності студента базується на основних структурних компонентах професійної компетентності: особистісно-розвивальному; діяльнісно-розвивальному; комунікативному; фаховому; опануванні досвіду. Показниками досягнення творчої компетентності є ціннісно-педагогічна, мотиваційна, психолого-педагогічна, організаційна, методична, дидактична, інформаційна компетенції, вербально-комунікативна, невербальна, компетенція самовдосконалення, понятійне та творче мислення [6, с. 149].

Розвиток творчої компетентності студентів повинен мати науковий, системний, комплексний характер і ґрунтуватися на результатах моніторингових досліджень.

Ми зробили для себе висновок, що заняття буде ефективним тоді, коли воно буде цікавим як для викладача, так і для студентів.

На заняттях з «Практикуму зі сценарної майстерності» студенти залучаються до різних видів пізнавальної діяльності, пробують себе в процесі багатьох видів творчого пошуку. Інноваційне навчання передбачає відмову від переказу навчальних текстів та інших репродуктивних методів навчання та перехід до рівноправного діалогічного спілкування, моделювання реальних життєвих ситуацій, впровадження інтерактивних видів роботи

На заняттях з «Практикуму зі сценарної майстерності» завжди присутні:

- імітація,
- імпровізація,
- моделювання та розпроблення власних сценаріїв;
- ситуативно-рольові ігри.

Зазвичай ситуативно-рольові ігри проводяться без попередньої підготовки. Розподіл ролей відбувається з урахуванням індивідуальних можливостей і особливостей кожного студента. Непередбачено-спонтанні дії однієї дійової особи вимагають миттєвої реакції (корекції дій) з боку іншої. А бувають і підготовлені вдома або прямо на занятті рольові ігри (наприклад, під час складання сценарію до ток-шоу). Це дає змогу наблизити навчальний матеріал до реального життя.

У процесі вивчення дисципліни «Практикум зі сценарної майстерності» формування творчих компетенцій студентів можливо завдяки розв'язанню творчих завдань; впровадженню розвивальних творчих ігор, спрямованих на розвиток креативного мислення; індивідуальному та проблемному підходам у навчанні, самостійній роботі творчого характеру.

Підвищенню пізнавальної діяльності студентів, розвитку навичок самостійної, індивідуальної роботи служить:

- творче проектування (зокрема, скласти та оформити сценарний план до відомої книги сучасного українського письменника);
- творчі письмові роботи (наприклад, написати сценарний план до рекламного ролика);
- створення власного сценарію до телевізійної програми чи рекламного ролика.

Проявлення творчості студентами можна побачити також на практичних заняттях з «Практикуму зі сценарної майстерності». Студенти відповідно до своїх здібностей і можливостей готують цікаві повідомлення, факти про відомих сценаристів, створюють формулу успіху розроблення унікального сценарію, готують завдання творчого характеру тощо.

Організаційно-методичними умовами сприяння розвитку творчої компетентності майбутніх фахівців під час вивчення дисципліни «Практикум зі сценарної майстерності» є:

- організація навчальної діяльності, у ході якої студенти реалізують себе як творчі особистості;
- забезпечення конструктивного постійного зворотного зв'язку;
- встановлення партнерського педагогічного спілкування;
- забезпечення мотивації до дослідницької діяльності, активності та креативності під час занять.

Отже, використання можливостей інформаційно-комунікаційних технологій для організації й проведення занять дозволяє урізноманітнити й вдосконалити форми та види роботи з обдарованими студентами, перейти від пасивного засвоєння навчального матеріалу до використання активних методів, активізувати взаємодію студент-викладач, посилити мотивацію учасників навчального процесу.

Від рівня сформованості готовності самого викладача до формування творчої особистості студентів залежить його здатність і готовність залучати своїх студентів до творчості у вивченні дисципліни. На нашу думку, процес формування творчого потенціалу як важливого компонента майбутньої професійної індивідуальності залежить від організації всього навчально-виховного процесу, який би спонукав до подальшої самостійної пошукової творчої професійної діяльності та творчого саморозвитку.

Література

1. Балл Г. О. Психологічні аспекти гуманізації освіти: кн. для вчителя / Г. О. Балл. – К.: Рівне, 1996. – 128 с.
2. Клименко В. В. Етапи розвитку творчості / В. В. Клименко // Психологічна газета. – 2007. – № 2. – С. 24–29.
3. Моляко В. О. Творчий потенціал людини як психологічна проблема / В. О. Моляко // Обдарована дитина. – 2005. – № 6. – С. 2–9.
4. Моргун В. Ф. Інтедифія освіти : Психологопедагогічні основи інтеграції та диференціації (інтедифії) навчання на прикладі шкільного циклу природничих дисциплін / В. Ф. Моргун. – Полтава : Наук. зміна, 1996. – 78 с.
5. Чепелева Н. В. Діалог як механізм творчості / Н. В. Чепелева // Обдарована дитина. – 2007. – № 7. – С. 4–10.
6. Яланська С. П. Розвиток творчого потенціалу студента в умовах вищого навчального закладу / С. П. Яланська // Наука і освіта. – 2014. – № 6. – С. 148–153. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NiO_2014_6_31.

УДК 378.016:070

Мельникова-Курганова О.С.

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри соціальних комунікацій

ФАКТЧЕКІНГ ЯК ВАЖЛИВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ЖУРНАЛІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Сучасний інформаційний потік перевантажений різномірними повідомленнями. В епоху постправди 2.0. кожен читач шукає канали інформації, які надають «комфортну» подачі новин. Разом із тим виникла проблема у користувача, як саме розпізнавати фейки, дезінформацію, маніпулятивний чи пропагандистський контент. Адже такі матеріали поширюють як боти, блогери, люди-медіа, але й кореспонденти в офіційних мас-медіа. Основною відмінністю професійної діяльності журналіста є навички роботи з джерелами інформації та її верифікації. Тому фактчекінг є головним інструментом в професійній діяльності журналіста.

Фактчекінг тлумачать як «один з напрямків журналістики розслідувань, спрямований на перевірку фактів у публічних заявах (топ-персон, політиків, експертів, державних діячів, лідерів думки) та виявлення і викриття фейків, неправди, маніпуляцій, пропаганди, дезінформації» [1, 71]. Журналіст повинен мати навички роботи з відкритими джерелами, в повному обсязі використовувати доступні дані, звертатися до компетентних експертів з дослідженої теми. Проте він не може долучати інсайсерську неперевірену інформацію, тому що вона має характерні риси суб'єктивності, людського фактору, особистого інтересу інформатора тощо.

На сьогодні існує декілька методів та правил проведення фактчекінгу. Майбутній фахівець з журналістики та соціальних комунікацій повинен отримати навички та вміння працювати з пошуковими